

Akcija za ljudska prava

USTAVNI SUD CRNE GORE

Podgorica

Na osnovu člana 149, tačka 1 i člana 150, stav 1 Ustava Crne Gore i člana 37 Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore NVO Akcija za ljudska prava podnosi

INICIJATIVU ZA OCJENU ZAKONITOSTI I USTAVNOSTI

Člana 2 stava 1 Odluke o oblicima socijalne i dječije zaštite (*Službeni list CG* – opštinski propisi, br. 33/2008).

OBRAZLOŽENJE

1. U stavu 1 člana 2 Odluke o oblicima socijalne i dječije zaštite:

“Pravo na oblike socijalne i dječije zaštite, pod uslovima i na način propisan ovom odlukom, mogu ostvariti državljeni Crne Gore sa prebivalištem na teritoriji Glavnog grada, ukoliko nijesu korisnici utvrđenih oblika zaštite po odredbama Zakona o socijalnoj i dječjoj zaštiti”,

za ostvarenje tri oblika socijalne zaštite, propisana u članu 3 Odluke o oblicima socijalne zaštite: pomoć i njega u kući, jednokratna pomoć i besplatni dnevni obrok, propisan je kao obavezan uslov posjedovanje državljanstva Crne Gore.

2. Propisani uslov nije u skladu sa: (a) Zakonom o socijalnoj i dječjoj zaštiti (*Sl. list RCG*, br. 78/05), koji u članu 2, stav 2 propisuje da i lica koja nisu državljani Crne Gore imaju pravo na uživanje prava predviđenog zakonom ”u skladu sa međunarodnim ugovorima i konvencijama” (dalje obrazloženje u nastavku) i (b) Zakonom o strancima (*Sl. list CG*, br. 82/2008 i 72/2009), koji u članu 55 propisuje da stranci sa stalnim nastanjenjem imaju

pravo na "socijalnu pomoć, socijalno i zdravstveno osiguranje" (st. 1, tač. 4), u skladu sa zakonima kojima se uređuje način ostvarivanja navedenih prava (stav 2).

3. Kako je navedeno, Zakon o socijalnoj i dječjoj zaštiti u članu 2, stav 2 propisuje da i lica koja nisu državljani Crne Gore imaju pravo na uživanje prava iz Zakona "u skladu sa međunarodnim ugovorima i konvencijama".

3.1. Međunarodni pakt o ekonomskim socijalnim i kulturnim pravima, *Sl. list SFRJ – Međunarodni ugovori*, br. 7/71, u nastavku "PESK", u članu 2, stav 2 predviđa zabranu diskriminacije u uživanju svih socijalnih prava garantovanih PESK.

3.2. PESK u članu 11, stav 2 predviđa pravo *svakog* lica na zaštitu od gladi:

"Države članice ovog pakta, priznajući osnovno pravo koje ima svako lice na zaštitu od gladi..."

3.2. Komitet za ekonomska, socijalna i kulturna prava nadležan za tumačenje ovog međunarodnog ugovora¹ (u nastavku "Komitet"), u svom Opštem komentaru broj 20² iz 2009, u tački 30, izričito ukazuje na zabranu diskriminacije po osnovu državljanstva u primjeni svih socijalnih prava predviđenih Paktom, i posebno naglašava pravo na "pristup dovoljnoj hrani":

"Osnov državljanstva ne smije da spriječi pristup pravima iz Pakta, na primjer, sva djeca koja se nalaze u državi, uključujući ona bez dokumenata, imaju pravo da dobiju obrazovanje i pristup dovoljnoj hrani i pristupačnoj zdravstvenoj zaštiti. Prava iz Pakta primjenjuju se na svakoga, uključujući i nedržavljanke, kao što su izbjeglice, azilanti, apatridi (lica bez državljanstva), radnici migranti i žrtve međunarodnog trafikinga, bez obzira na pravni status i dokumentaciju."

3.3. Komitet u tački 18 svog Opšteg komentara broj 12³ kaže da se bilo kakva diskriminacija u pogledu pristupa hrani, kao i sredstvima i dozvolama za njenu proizvodnju, na osnovu rase, boje kože, pola, jezika, godina, religije, političkog i drugog mišljenja, državljanstva (*nationality*) i etničkog porijekla, imovnog stanja, statusa po rođenju ili bilo kog drugog statusa, koja ima za cilj da naruši ili da ugrozi jednako uživanje ili ostvarivanje ekonomskih, socijalnih i kulturnih prava predstavlja kršenje Pakta.

3.4. Protokol broj 12 uz Evropsku konvenciju o ljudskim pravima i osnovnim slobodama,⁴ koji obavezuje Crnu Goru, u članu 1 predviđa opštu zabranu diskriminacije.⁵

¹ Crna Gora je još 2008. trebalo da podnese izvještaj Komitetu o načinu na koji primjenjuje ovaj ugovor.

² Nediskriminacija u pristupu ekonomskim, socijalnim i kulturnim pravima (član 2, st. 2). Nondiscrimination in economic, social and cultural rights (art. 2, para. 2, of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights), dostupan na: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/cescr/comments.htm>.

³ Pravo na adekvatnu ishranu (član 11). The right to adequate food (art. 11 of the International Covenant on Economic, Social and Cultural Rights), dostupan na: <http://www2.ohchr.org/english/bodies/cescr/comments.htm>.

⁴ Protokol dostupan na:

<http://www.humanrights.coe.int/Prot12/Protocol%2012%20and%20Exp%20Rep.htm>.

4. Imajući u vidu da su na osnovu Ustava Crne Gore, potvrđeni i objavljeni međunarodni ugovori i opšteprihvaćena pravila međunarodnog prava sastavni dio unutrašnjeg pravnog poretka i neposredno se primjenjuju kada odnose uređuju drugačije od unutrašnjeg zakonodavstva (član 9 Ustava CG, *Sl. list CG*, br. 1/2007), da na osnovu člana 145 Ustava zakon mora biti saglasan sa Ustavom i potvrđenim međunarodnim ugovorima, a drugi propis mora biti saglasan sa Ustavom i zakonom, kao i da na osnovu Zakona o Ustavnom sudu Crne Gore (član 32 tačka 1) Ustavni sud odlukom utvrđuje da zakon, odnosno pojedine njegove odredbe,

Akcija za ljudska prava inicira ocjenu Ustavnosti pomenute odredbe, tj. člana 2 stav 1 Odluke o oblicima socijalne i dječije zaštite.

U Podgorici, 1. avgusta 2011.

Tea Gorjanc Prelević,
izvršna direktorka
Akcije za ljudska prava

⁵ "Službeni list SCG" - Međunarodni ugovori, br. 9/2003.